

FLEVI

Flevi's kenniswerkplaats jeugd
Maart 2021

"De focus ligt niet op de problemen maar op de kracht van mensen"

Interview met Jeanet van de Korput, projectleider van kennislijn 'Voor mijn kind wil ik het anders'.

Het is een hele mondvol, de term 'intergenerationele overdracht'. Terwijl het iets is waar ieder van ons dagelijks mee te maken heeft (gehad). Intergenerationele overdracht gaat over aspecten die worden overgedragen tussen generaties, bijvoorbeeld wat ouders op hun kinderen overdragen. Deze overdracht kan positief zijn, zoals een moeder die haar dochter leert om veilig door het verkeer te fietsen. Maar intergenerationele overdracht kan ook negatief zijn, wanneer de hoge verwachtingen van ouders ervoor zorgt dat een kind blokkeert in zijn ontwikkeling. Jeanet van de Korput, projectleider van de kennislijn 'Voor mijn kind wil ik het anders', gaat onderzoek doen naar de aspecten die van invloed zijn op intergenerationele overdracht. Zij heeft hierbij een duidelijk uitgangspunt: "het motiveert mensen veel meer om te kijken wat goed gaat in plaats van de nadruk te leggen op wat er niet goed gaat, de focus ligt op de kracht van mensen."

Intergenerationele overdracht is niet rechtlijnig

Intergenerationele overdracht is niet per definitie positief of negatief. Het is individueel bepaald welke invloed iets heeft op een kind. Bij het ene kind werken hoge verwachtingen van ouders negatief omdat het kind dan het gevoel krijgt 'ik kan daar niet aan voldoen', terwijl bij een ander kind dit juist positief werkt doordat een kind het gevoel krijgt 'mijn ouders geloven in mij'. Overdracht is nooit rechtlijnig, het heeft een interactief aspect tussen mensen en is heel individueel bepaald. Jeanet: "Ook de mate van overdracht kan verschillen per kind. Als je bijvoorbeeld een ouder hebt met een enorme behoefte aan controle, dan wil het niet automatisch zeggen dat alle kinderen dat ook in dezelfde mate krijgen. Sommige kinderen gaan dan wel diezelfde gedragingen vertonen en andere kinderen uit hetzelfde gezin juist niet. Deze factoren worden meegenomen in de kennislijn".

Kennislijn 'Voor mijn kind wil ik het anders'

De kennislijn heet 'Voor mijn kind wil ik het anders'. Hoewel de titel wellicht het idee geeft dat de kennislijn gaat over het perspectief van ouders, is dit zeker niet zo. Het doel van de kennislijn is het voorkomen van intergenerationele overdracht van psychische, sociale en economische problematiek. En daarin is zowel het perspectief van ouders, jongeren en kinderen heel belangrijk. Jeanet: "Om problemen te voorkomen is het van belang te kijken naar wat maakt dat iets goed blijft gaan en wat niet."

Veerkracht

In deze kennislijn kijken we vanuit het centrale thema veerkracht naar intergenerationele overdracht.. We zien veerkracht als souplesse van een persoon om met het leven om te gaan. Een levensgebeurtenis kan op het ene moment een tegenslag zijn, maar als je later in de tijd daarop terugkijkt dan ben je soms heel dankbaar dat het is gebeurd. Dan heb je er veel van geleerd en een andere koers ingeslagen. Zo vertelde een student die een ongeluk heeft gehad en thuis kwam te zitten: "Ik ging toen wel nadenken wat ik echt wilde en daardoor ben ik met de studie social work begonnen, daar ben ik zo blij mee want ik zit nu op de goede plek!". Soms gebeuren er dingen die niet leuk zijn maar toch zijn gebeurd. Je kunt het niet meer terugdraaien, alleen ervan leren. Jeanet: "Ik geloof dat een mens daar veerkrachtiger van wordt. Voor mij gaat het om de

manier waarop je met die gebeurtenissen omgaat. Wat voor de ene persoon een tegenslag is, is voor de andere persoon geen tegenslag. Vaak wordt veerkracht uitgelegd met 'omgaan met moeilijkheden en tegenslagen', maar wie veerkrachtig is kan ook omgaan met succes en voorspoed."

Kennis benutten uit andere projecten

Als het gaat over intergenerationele overdracht, dan gaat het niet alleen over de overdracht van ouders naar hun kinderen, maar ook andersom. Ouders veranderen ook doordat kinderen met hun genetische bagage en met hun ervaringen dingen overdragen. Binnen de kennislijn 'Voor mijn kind wil ik het anders' wordt ook gebruik gemaakt van kennis uit andere projecten, zoals uit het project 'Preventie Remmende Intergenerationele Overdracht' (PRIO). Dat project loopt al twee jaar en daar zijn kennis en ervaringen opgedaan op dit onderwerp door onderzoek met eerste generatie studenten en met actieonderzoek onder professionals binnen de gemeenten in Flevoland. Deze ervaringen worden benut in de kennislijn en er wordt verdieping gezocht in de verschillende perspectieven. Jeanet: "Een mooi voorbeeld uit het project PRIO is dat studenten wiens ouders niet hebben gestudeerd en zij wel, ook positieve invloed uitoefenen op hun ouders. Doordat zij studeren en zich verder ontwikkelen, blijken ook hun ouders te denken 'ik ga ook verder, ik wil ook meer gaan leren' of bijvoorbeeld 'ik wil ook leren hoe computers werken'. Deze kinderen delen hun kennis en geven ideeën aan hun ouders waardoor zij ook hun horizon verbreden."

Ambitie

Jeanet: "Wat ik belangrijk vind is om te kijken naar wat er vanuit kracht veranderd kan worden. Geen focus op de problemen, maar focus op de positieve aspecten van mensen. Het motiveert mensen veel meer om te kijken naar wat er allemaal goed gaat dan wat vaak gebeurt; op wat er niet goed gaat. Dat is zo'n basisprincipe. Als je de nadruk legt op wat je niet hebt of wat je niet kan, dan gaat de energie zo omlaag. Dus daarom vind ik het heel belangrijk om ons te richten op de kracht van mensen". Het gaat hierbij niet om grote veranderingen, het is juist belangrijk om te kijken naar het proces; de stapjes richting 'kleine' succesfactoren en hoe deze leiden tot grotere veranderingen. Vaak bepalen een opeenstapeling van kleine keuzes of er een positieve of negatieve verandering plaatsvindt. Jeanet: "Ik hoop dat er binnen deze kennislijn nieuwe kennis wordt opgedaan en mooie ideeën voortkomen vanuit ouders,

kinderen en jongeren zelf, over hoe dingen kunnen veranderen. En ik hoop dat zij daardoor tot inzicht komen 'we hebben het altijd heel normaal gevonden om het zo te doen, én het kan ook anders'. Het zou mooi zijn als we met ouders en kinderen en jongeren concrete tools kunnen bedenken die maken dat je er ook daadwerkelijk mee aan de slag kunt gaan. Het moet niet iets zijn wat wij hebben bedacht, het is belangrijk dat het eigenaarschap bij de mensen ligt en ook meer structureel kan gaan plaatsvinden in de praktijk."

Oproep: ouders en kinderen gezocht om mee te doen!

We willen in gesprek met ouders en met jongeren/kinderen. Als het mogelijk is dan is het heel mooi als we ook echt een heel gezin zouden kunnen spreken. Jeanet: "Ik wil graag een oproep doen aan ouders en kinderen/jongeren die mee willen doen, om mee te denken over wat belangrijk is in de opvoeding, wat je wilt dat wordt overgedragen en wat niet. En samen in gesprek gaan over de manier waarop je met bepaalde levensgebeurtenissen omgaat." De gesprekken met kinderen/jongeren zullen op een interactieve manier vormgegeven worden, wat past bij de situatie en bij wat zij zelf willen. Dit kan zijn door samen een filmpje te maken, of door een podcast op te nemen, of met foto's te werken. De leeftijd maakt niet uit, zowel kinderen als jongeren zijn welkom.

Ben jij een kind of jongere die het leuk vindt om op een (creatieve) manier samen aan de slag te gaan en jouw ervaringen te delen over jouw leven? Of ben je een (alleenstaande) ouder en weet jij je gezin draaiende te houden? Dan kom ik graag met je in gesprek om te horen waar jij trots op bent en hoe jij het voor elkaar krijgt om alle ballen in de lucht te houden. Hiervoor kan je contact opnemen met Jeanet van de Korput via j.vande.korput@windesheim.nl